

Sociálna ekonomika ako nová ekonomická kauzalita v európskom priestore

Doc. PhDr. Gabriela Lubelcová, CSc.

Katedra sociológie
Filozofická fakulta UK
Bratislava

Východiská

- súčasná ekon. sit: stagnácia ekon. reproduk. a rastu
- znižovanie schopnosti modernej ekonomiky generovať dostatok prac. miest (dôsledok: rast nezamestnanosti, najmä dlhodobej, špecifické ohrozené kategórie – sociálne dôsledky ➡ špecifické sociálne potreby)
- zmena sveta práce (rozpad stabilného zamest. statusu ➡ flexibilizácia, prekarizácia)
- kríza sociál. štátu (limitnosť verejných výdajov, neefektivita)
- demografické trendy (starnutie populácie, potreby soc.služieb)

Základný sociálno-ekon. problém (rozpor):

1. rastúce neuspokojené sociálne potreby ľudí (potenciálny zdroj ekonomiky)
2. neschopnosť trhu (insolventný zákazník) a štátu (obmedzené verejné zdroje) ich uspokojovať – ekonomická stagnácia

**príležitosť pre novú ekonomickú kauzalitu
(fundament ekon. reprodukcie)**

Vývoj ekon.kauzality modernej spoločnosti

- druhá pol. 19.stor. – akumulácia kapitálu (investície do rozvíjajúceho sa priem.sektora) + kultúr. základ: protestanská etika ➔ rozvoj priemysel.civilizácie, rast zamestnanosti, základy soc. štátu, soc.poistenie ako základ soc. ochrany
- druhá pol. 20.stor. – spotreba ako ťahúň ekonomiky ➔ plná zamestnanosť, zlatý vek SŠ
- začiatok 21.stor. – spotreba prestáva byť ekon. stimulom (sociálne dôvody), ale sociálne potreby ľudí rastú, nemá ich kto uspokojovať (SŠ je modelom redistribúcie VZ, ktoré klesajú) ➔ potreba novej ek. kauzality – **sociálna ekonomika ako ekon.dimenzia občianskej spoločnosti** (spájanie sociál. cieľov s podnikateľ. prístupmi)

Formy ekon. dimenzie OS

- Inštitucionalizovaná (na rozhraní verej. a občan. sektora – organizácie 3.sektora)
- Samosprávna, participatívna (ako produkt kolektívnej dynamiky zdola, najmä na lokálnej úrovni)

Občianska spoločnosť ako zdroj SE

- súčasná spoločnosť ako spoločnosť kultúry individualizmu
- pokles občianskej participácie a sociálnej zodpovednosti
- paradox súčasnosti: potreba občianskeho aktivizmu kontra tlak na individualizované životné voľby

Závery:

- Individuálna sloboda ako priestor autonómnosti a zodpovednosti = zdroj aktivizmu a sieťovania na základe spoločne zdieľaných potrieb (najmä na lokálnej úrovni)
- Potreba inštitucionálnej podpory sieťovania a kooperativity
- Otázka pre expertov: ako na to?

Ďakujem za pozornosť

